

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Claudii Fleury, Presbyteri, Prioris Argenteliae Et Reg.
Christianiss. A Confessionibus Institutiones Juris
Ecclesiastici**

Fleury, Claude

Moguntiae, 1760

XVI. De translatione & resignatione episcoporum, itemque de sede vacante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67899](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67899)

Hinc etiam sine nova *nominacione* & nova *confirmacione* succedunt defuncto Episcopo.

1) C. 7. q. 1. c. 5. & 6.

C A P. X V I.

DE TRANSLATIONE ET RESIGNATIONE EPISCOPORUM,
ITEMQUE DE SEDE VACANTE.

I.

EPISCOPUM decet Ecclesie suae veluti Episcoporum translationes maritum uxori, patrem familiae, semper esse affixum: quod presbyteris quoque & aliis clericis praecipuum est^r. Cura enim animarum non est actio desultatoria, sed continuum laborem exposcit in docendo, corrigendo & perficiendo. Tempore opus est ad conciliandam fiduciam, ad bona opera ostendenda, ad vitae morumque probitatem uniformem servandam. Suus cuique pastori scopus; sua cuique agendi ratio peculiaris est: & grex mutatione illa semper ad prima principia rejicitur. Interim jam inde a saeculo IV. Arianis ac ceteri haeretici Ecclesias suas saepe cum aliis commutarunt, vel propria ambitione ducti, vel ab aedibus suis ad digniores sedes evecti.

1) THOMASS. *disc. part. 1. l. 2. c. 25. part. 2. l. 2. c. 44. can. Apost. 14. can. Nicen. 15.*

II. QUA de causa concilium Nicenum c. 15. Episcoporum, presbyterorum & diaconorum translationes prohibuit, irritas declaravit, voluitque, ut translati reverterentur ex gravibus causis prohibita,

tur ad pristinam Ecclesiam¹. Quibus concilium Sardicense c. 1. 2. laicorum communionem etiam in articulo mortis denegandam censuit. Id certe animadvertere licet, neminem a majore Ecclesia transire ad minorem, eosque, qui mutationem sperant, inquietos esse locumque despiciere, ubi vitam exigere nolunt. Modo dicta disciplina diu viguit in Orientali Ecclesia, & Romana per IX. sæcula nullum translationis exemplum tulit, primo in Papa Formoso prodito, qui Episcopus fuit Portensis. Successor eum hac de causa e sepulchro reduxit, & concilium Rom. an. 504. sub Jo. X. habitum c. 3. cavit, ne ceteri hoc exemplo seducerentur.

1) C. 7. q. 1. c. 19.

hodie
permit-
tuntur,
auctore
Papa:

III. NONNULLAE tamen legitimæ translationis causæ videbantur. Si Ecclesia ab hostibus est devastata, Episcopus ad aliam transferri potest; cujusmodi translationum auctor sæpe fuit GREGORIUS M.¹. Si manifesta Ecclesiæ utilitas flagitet, ut insignibus donis ornatus Episcopus e loco obscuro protrahatur in sedem ampliorem, quemadmodum consensu Basilii M. Euphronius Colonia translatus est Nicopolin in Armenia². Sed hæc fieri debent, invito, certe non desiderante Episcopo, & quidem jure veteri a concilio provinciali; jure novo a Papa³. Hoc ultimo obtentu translationes abhinc D. annis tam frequentes factæ sunt, ut juris communis in obtinendis majoribus episcopatibus esse videantur, modo pontificis accedat auctoritas;

- 1) C. 7. q. 1. c. 35. 2) Basil. ep. 193.
3) C. 7. qu. 1. c. 37. C. 7. qu. 4. c. 34. ex fals. decre.
3. 1. X. de translac.

IV. SIMILITER jure novo solus Pa-
pa admittere potest renunciaciones Episcopa-
tuum. Jam iis temporibus, quibus electiones
viguerunt, creditum, majori potentia ad re-
movendum, quam ad instituendum Episco-
pum opus esse, quemadmodum difficilius ma-
trimonium dissuitur, quam consuitur¹. Un-
de renunciaciones, cessiones, translationes & re-
mouiones Episcoporum relatæ sunt inter causas
majores Papæ reservatas, de quibus olim con-
cilium provinciale cognoverat.

quo eo-
dem au-
ctore epi-
scopatus
resignan-
tur.

- 1) C. 2. X. de translac.

V. QUOD ad renunciationem attinet,
episcopo numquam licuit privato ausu refuta-
re Ecclesiam, cui a spiritu sancto præfectus
est, neque metu, neque ex animi abjectione,
neque obtentu majoris perfectionis sectandæ¹.
Secesserunt quidem nonnulli sancti viri in de-
serta; in quo imitandi non sunt. Sunt ta-
men causæ, ex quibus resignatio *permissu su-
perioris* fieri potest, veluti defectus scientiæ;
debilitas corporis vel ex infirmitate vel ex se-
nectute; conscientia criminis, quo post actam
pœnitentiam officii executio impeditur; scan-
dalum datum; plebis malitia; quæ recensentur².
Dubitatum est, num Papa possit re-
nuntiare, qui superiorem non habere dicitur,
de causa cognoscentem. Dubium solvit
CAELESTINUS V. & renunciavit, renuncia-

certis de
causis.

Papa re-
nuntiare
potest.

tionemque successor BONIFACIUS VIII. ratam habuit³. De remotione Episcoporum & clericorum agetur *P. III. c. 19.*

1) THOMASS. *discipl. part. 1. l. 2. c. 26. C. 7. q. 2. c. 48.*

2) *c. 10. X. de renunciat. 3) c. 1. de renunciat. in 6.*

Vacantem ecclesiam regit.

VI. MORTE Episcopi aut alia de causa sede vacante, quantocius Ecclesie de alio Episcopo prospiciendum. Veteres omnes viduitatem Ecclesie maximum malum reputarunt, ac trimestri spatio novum ei maritum dandum esse voluerunt¹. Concilium Lateranense tres menses confirmationi indulgit. In Francia per concordatum regi sex menses dantur ad nominandum. Eligentium ac metropolitanorum negligentia fenestram aperuit *provisionibus Romanis*. Interim vix est, ut Ecclesia non aliquandiu vacet: quo tempore quomodo ea regatur, bonaque administrantur, dicendum.

1) *Dist. 50. c. 2. dist. 100. c. 1. c. 41. X. de election.*

olim clericus;

VII. VETERI instituto clerus universus vacantem rexit Ecclesiam. Leguntur apud CYPRIANUM *ep. 3: 27. 31.* literæ cleri Romani, quibus significat, quod post obitum Fabiani Papæ Ecclesiam regendam susceperit: In provinciis *metropolitanus* vacantis Ecclesie clerum ardentiore cura amplectebatur, mittebatque vicinum Episcopum *visitatorem*, qui defuncto funus & bonorum Ecclesie designationem appararet. Officia autem clericorum, si qua vacarent, non distribuebantur, quum

quum ante omnia Episcopus eligendus videtur ^{hodie ca-}
 tur ^{pitulum,} ¹. Postquam capitula electiones sibi
 arrogarunt, his regimen vacantis Ecclesiæ ces-
 sit. Quum autem universitas proxime guber-
 nare nequeat, nec, quibus auxilio opus, sciant,
 ad quem se convertant, ac inter ipsos canoni-
 cos, si cuncti administrarent, alter destrueret,
 quod alter ædificasset; primo octiduo ad juris-
 dictionem voluntariam *vicarius generalis*, & ad
 contentiosam exercendam *Officialis* a capitulo
 constituendus est ². Qui enim ab Episcopo
 erant constituti, eorum mandatum expiravit
 cum morte Episcopi, cujus potestas omnis
 recidit ad capitulum, in rebus potissimum
 moram non ferentibus.

1) Concil. in Trullo c 35. concil. reg. an. 439. c. 6. 7.

2) Concil. Trid. sess. 24. c. 16.

VIII. QUOD ad collationem beneficio- ^{cujus po-}
 rum attinet, instituere capitulum eos, qui a ^{testas de-}
 patronis nominati, & electos confirmare potest; ^{scribitur}
 proprio motu autem conferre non potest, nisi
 ea beneficia, quorum collatio capitulo est cum
 Episcopo communis, cujus jus vacante sede ei
 accrescit ¹. Literas dimissorias ad ordines
 suscipiendos dare nequit, nisi duobus casibus ².
 I. Si, qui dimissorias petit, ob beneficium
 ipsi collatum statim ordinandus est, veluti si
ad curam animarum vocatus, quem intra an-
 num fieri oportet presbyterum. II. Si ultra
 annum sedes vacat, dimissoriæ dari queunt iis
 quoque, quibus festinandum non est. Quo
 ultimo casu *vicarii* quoque & *visitatores* vacan-
 tibus beneficiis præfici, censuræ Ecclesiasticæ

quæ in
Francia
est restri-
ctior.

fuscipi & dispensationes, ab Episcopo alias pe-
tendæ, concedi possunt ³. Quod ad admi-
nistrationem attinet, omnibus canonibus cau-
tum, ne quid ex bonis cum Episcopi, tum Ec-
clesiæ auferatur aut dissipetur; sed cuncta af-
ferrentur successori ⁴. Hodie mobilia fiunt
Episcopi hæredum propria: sed ad redituum
mensalium administrationem capituli est con-
stituere œconomos, qui successori Episcopo
rationem reddant, æque ac vicarii generales
ceterique omnes, qui vacantem Ecclesiam ad-
ministrant ⁵. In Francia rex capitula hoc one-
re liberat, ipseque non solum œconomos con-
stituit, sed *jure regaliæ* fructus quoque va-
cantis Episcopatus metit: qua de re *part. II.*
c. 19. In universum sede vacante nihil inno-
vandum; nihil alienandum; nulla beneficia
erigenda, supprimenda, unienda; nihil de-
nique, quod futuro Episcopo invisum, facien-
dum ⁶. Tantum de Episcopis.

- 1) *c. 2. X. de sede vacante c. un. eod. in 7.*
- 2) *Concil. Trid. sess. 7. c. 10.*
- 3) *c. un. X. de major. & obed. in 6.*
- 4) *C. 12. q. 2. c. 45. C. 22. q. 2. c. 43.*
- 5) *Concil. Trid. sess. 24. c. 16.*
- 6) *c. 1. X. de sede vacante.*

C A P. XVII.
D E C A N O N I C I S.

I.

Canonici
olim
ignoti,

PRINCIPIO præter ordines nulli alii fuere
ministri Ecclesiæ: presbyter nil nisi pres-